

Zřícenina hradu Házmburk

Kraj: Ústecký

Okres: Litoměřice

GPS souřadnice: 50.434220N, 14.014298E

Adresa URL: www.hrad-hazmburk.cz

Zřícenina gotického hradu Házmburk vytváří spolu s nejvyšší horou Českého středohoří Milešovkou nezaměnitelnou kulisu dolního Poohří. Dvě charakteristické majestátní věže patří k nepřehlédnutelným dominantám krajiny.

Vznik hradu Házmburk je opředen tajemstvím. Podle Dalimilovy kroniky si zde první sídlo vybudoval jakýsi Léva a se svou družinou odtud ovládal okolní krajinu. Václav Hájek z Libočan ve své kronice naopak uvádí, že roku 754 bratři Kalboj a Veslav z Košťálova postavili na svahu kopce dům pevný jako hrad a nazvali ho Klopaj. Stavbu, která se dochovala do současnosti, založil téměř jistě kolem poloviny 13. století, kdy v Čechách vznikala řada významných feudálních sídel, rod Lichtenburků. V té době však bylo zřejmě dokončeno pouze jádro hradu, které tvořila hranolová věž obklopená silnými hradbami na obdélném půdorysu. Tato strohá část bez oken a ozdobných prvků naznačuje čistě vojenský význam sídla. Počátkem 14. století Lichtenburkové ztratili o své zdejší majetky zájem a i s hradem je vyměnili s králem Janem Lucemburským za jiné. Král roku 1335 prodává hrad Zbyňku Zajíci z Valdeka.

Tehdy se původní název hradu Klapý změnil na Házmburk a to podle jména tohoto šlechtice (německy zajíc = der Hase). Zajíc byl majitelem i dalších sídel i vysokým hodnostářem: byl mistrem královské komory a nejvyšším číšníkem. Nově získaný hrad nechal rozšířit o hradbu a brány, Černou věž a další budovy. Házmburk tak zabral celou nezalesněnou plochu vrchu a získal konečný půdorys. V průběhu husitských válek stáli Zajícové na katolické straně a jejich hrad byl pro husity nepříjemnou a nepřekonatelnou překážkou. Jeho strategický význam zesilovala skutečnost, že Zajícové v té době drželi Libochovice a Budyni a jejich panství svou polohou přetínalo přirozenou spojnicí mezi kališnickými městy. Vzhledem ke své nedobytnosti, byl Házmburk vybrán za bezpečný úkryt kostelních pokladů z Pražského hradu a roku 1440 zde byla uschována drahocenná bohoslužebná roucha. Husitům se nakonec podařilo získat Libochovice, ale Házmburk nikdy nedobyli. Přibližně v té době vzniklo na jižním svahu kopce městečko Podhradí, které tvořilo ekonomické zázemí pro hradní posádku. Zaniklo však po opuštění hradu a zůstala po něm pouze hradba s dvěma věžemi. Jedna z nich je zajímavě umístěna na konci opevnění, které se kvůli excentrické poloze věže vychyluje ze svého směru. Funkce věže dosud nebyla objasněna, víme jen, že v její blízkosti stával kostelík sv. Mikuláše, který zřejmě nahrazoval neexistující hradní kapli.

Ve 2. polovině 15. století byl majitelem hradu Zbyňkův bratranec Jan, přední člen Zelenohorské jednoty, který stál na straně uherského krále Matyáše Korvína. Ten ho za odměnu učinil českým kancléřem. Jeho vnuk si jako sídlo vybral pohodlnější Budyni, a tak neobydlený Házmburk i s podhradním městečkem začal pustnout.

Cesta ke hradu stoupá po severním svahu kopce až ke zbytkům první brány a dále pokračuje k další ve východní části. V místě dolního hradu se otáčí kolem oválné 25 m vysoké Černé věže, postavené z místního tmavého čediče. Věž byla důležitým obranným prvkem a přístup do ní byl

možný jen po visuté pavlači v poschodí. Svého času sloužila i jako vězení. Přístupová cesta potom vede k vlastnímu hradnímu jádru s hranolovou Bílou věží. Své jméno dostala podle světlého pískovce použitého k vybudování její horní části. Základy věže jsou však zhotoveny z čediče, střední část z tesaného pískovce a teprve vrchol z dobře opracovaných pískovcových kvádrů. To ukazuje na nejméně tři etapy stavby, přičemž v nejmladší, horní části, mohla být původně dřevěná. Je to pravděpodobné, protože jinak by věž nepřesahovala okolní hradbu. Věž dosahuje výšky 26 m a určitě stojí za to vystoupat až na její vrchol, odkud se nabízí nádherný výhled.

Hrad Hazmburk nabízí jeden základní prohlídkový okruh bez průvodce, při kterém se podíváte do celého areálu hradu včetně Bílé vyhlídkové věže. Vstupné se platí, i když nenavštívíte Bílou věž – rozhlednu.

Informace o návštěvní době [zde](#).

Ceny vstupného [zde](#).

Zdroj textu: www.npu.cz – Národní památkový ústav

